

YHTEISKUNTAORIENTAATION
OPETUSSUUNNITELMA

Sotkamon kansalaisopisto
alkaen

17.3.2025

Sotkamon kunta, sivistystoimen lautakunta
hyväksytty 20.2.2025 §

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	3
1.1 Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen lainsäädännöllinen perusta	4
2. Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta	4
2.1 Koulutuksen tehtävä ja tavoitteet	4
2.2 Arvoperusta	5
2.3 Oppimiskäsitys.....	6
3. Koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma	6
3.1 Koulutuksen järjestäjän ohjaussuunnitelma	7
4. Koulutuksen laajuus, sisältö ja toteuttaminen.....	8
4.1 Suomalaisen yhteiskunnan arvot ja normit sekä keskeinen lainsäädäntö	8
4.2 Perus- ja ihmisoikeudet sekä yhdenvertaisuus	8
4.3 Sukupuolten tasa-arvo ja seksuaalioikeudet	9
4.4 Kotoutumisen tavoitteet ja kotoutumista edistävät palvelut.....	9
4.5 Työllisyys, yrittäjyys ja työmarkkinat	9
4.6 Opiskelu ja opiskelumahdollisuudet.....	10
4.7 Järjestö- ja vapaaehtoistoiminta sekä osallisuus	10
4.8 Talouden suunnittelu ja muu arjessa toimiminen	10
4.9 Suomen historia ja kulttuuri	11
4.10 Yhteistyö muiden kotoutumista tukevien toimijoiden kanssa.....	11
4.11 Toimintakulttuuri.....	12
4.12 Oppimisympäristöt	13
4.13 Työtavat	13
5. Ohjaus ja oppimisen tuki	14
5.1 Ohjaus osana yhteiskuntaorientaatiokoulutusta.....	14
5.2 Uraohjaus.....	15
5.3 Oppimisen ja opiskelun tuki	15
6. Arviointi yhteiskuntaorientaatiokoulutuksessa	15
6.1 Arvioinnin tehtävät ja tavoitteet	16
6.2 Arviointi yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen aikana ja päättyessä.....	16
6.3 Todistus ja siihen merkittävät tiedot	17
7. Liitteet	18
7.1. Liite 1 Todistus yhteiskuntaorientaatiokoulutuksesta	18
8. Lähde	18

1. Johdanto

Kotoutumisen edistämisestä annetun lain (Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023) mukaan maahanmuuttajalle, jonka oppivelvollisuus on päättynyt, järjestetään yhteiskuntaorientaatiokoulutus, joka edistää yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja elämänhallintaan liittyviä valmiuksia sekä työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä. Kotoutumisen edistämisestä annetun lain ja Valtioneuvoston monikielisen yhteiskuntaorientaation asetuksen perusteella koulutuksen järjestäminen on kunnille velvoittava.

Valtioneuvoston asetus monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta kuvaa yhteiskuntaorientaation sisällön, johon voidaan sisällyttää myös muita teemoja. Opetussuunnitelma on kokonaisuus, jonka perusteella toteutettava koulutus edesauttaa opiskelijan kotoutumista ja kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan. Koulutus toteutetaan lähtökohtaisesti lähiopetuksena, joka toteutetaan maahanmuuttajan omalla äidinkielellä tai hänen hyvin osaamallaan kielellä. Näin ollen opiskelijat saavat keskeiset perustiedot suomalaisesta yhteiskunnasta kielellä, jota he ymmärtävät.

Koulutus antaa tietoa Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä. Koulutus antaa täällä tarvittavia kansalaistaitoja, tutustuttaa Suomeen ja antaa hyvät eväät Suomeen kotoutumiseen. Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen opetusmuoto ja keskustelu tukevat opiskelijaa rakentamaan ja ymmärtämään kokonaiskuvaa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta sekä omista oikeuksista ja velvollisuuksista.

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen kohderyhmänä ovat Suomeen vasta tulleet maahanmuuttajat, joiden kotoutumissuunnitelmaan kuuluu yhteiskuntaorientaatiokoulutukseen osallistuminen. Koulutusta voidaan tarjota myös pidempään Suomessa oleskelleille, jotka tarvitsevat koulutusta kotoutumisen edistämiseksi. Tavoitteena on antaa kotoutujalle valmiuksia siihen, että hän itse voi ja haluaa olla aktiivinen omassa kotoutumisprosessissaan.

Kainuussa on tehty perusteellista analyysia, jossa on huomioitu Kainuun taloudellinen kasvu ja sen suuri merkitys Suomen taloudelle. Sotkamon kansalaisopiston yhteiskuntaorientaatiokoulutuksessa on otettu huomioon painoarvo asiakkaan työllistymiselle ja työllisyyttä edistävälle koulutukselle.

Koulutus sisältää mm. seuraavat asiat:

1. suomalaisen yhteiskunnan arvot ja normit sekä keskeinen lainsäädäntö
2. perus- ja ihmisoikeudet sekä yhdenvertaisuus
3. sukupuolten tasa-arvo ja seksuaalioikeudet
4. kotoutumisen tavoitteet ja kotoutumista edistävät palvelut
5. työllisyys, yrittäjyys ja työmarkkinat
6. opiskelu ja opiskelumahdollisuudet
7. järjestö- ja vapaaehtoistoiminta sekä osallisuus
8. talouden suunnittelu ja muu arjessa toimiminen
9. Suomen historia, kulttuuri

1.1 Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen lainsäädännöllinen perusta

Kotoutumisen edistämistä koskevan lain mukaan kuntien on järjestettävä maahanmuuttajille yhteiskuntaorientaatiokoulutus. Laki astui voimaan 1.1.2025. Lain tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista ja aktiivista osallistumista suomalaiseen yhteiskuntaan, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. Maahanmuuttajalle tarjottujen palveluiden perustana on yksilöllinen palvelutarve.

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksessa maahanmuuttajat saavat perustietoa Suomessa asumisesta, elämisestä ja työskentelemisestä, suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta, yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista sekä kotoutumista edistävästä palveluista.

Kunta järjestää yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen mahdollisuuksien mukaan maahanmuuttajien äidinkiellillä tai muutoin hyvin osaamilla kielillä ottaen huomioon kunnassa esiintyvät palvelu- ja kielelliset tarpeet. (Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014, 6 §)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä ja toteuttamisesta.

2. Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta

2.1 Koulutuksen tehtävä ja tavoitteet

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksessa on kotoutumishjelmaan sisältyviä opintoja, jotka vahvistavat kotoutuja-asiakkaan ymmärrystä suomalaisesta yhteiskunnasta ja arjen kansalaistaidoista sekä omista oikeuksista ja velvollisuuksista. Koulutusta voidaan tarjota myös pidempään Suomessa oleskelleille, jotka tarvitsevat koulutusta kotoutumisen edistämiseksi. Koulutus toteutetaan opiskelijoiden äidinkiellillä tai kielellä, jonka he osaavat hyvin. Sitä voidaan järjestää myös tulkatusti.

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen tehtävä on kehittää opiskelijan valmiuksia, jotka edistävät työllistymistä, omaa toimijuutta ja osallisuutta sekä mahdollistavat yhdenvertaisen aseman suomalaisessa yhteiskunnassa. Yhteiskuntaorientaatiokoulutus on osa kotoutumisen edistämisen kokonaisuutta, joka muodostuu viranomaisten ja muiden tahojen palveluista maahanmuuttajille sekä toimista yhteiskunnan vastaanottavuuden edistämiseksi. Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen tehtävänä on antaa myös valmiuksia työelämään tai jatkokoulutukseen siirtymiselle.

Tavoitteena on, että opiskelija tuntee oikeutensa ja velvollisuutensa Suomessa asuvana henkilönä, työntekijänä ja yrittäjänä sekä osaa toimia jokapäiväisen elämän tilanteissa. Koulutus vahvistaa opiskelijan osaamista, kuten suomalaisen yhteiskunnan toimintatapojen tuntemusta, arjen taitoja sekä ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä elämäntapaa.

Opiskeluvalmiuksien ja elämäntilanteiden moninaisuus edellyttää yhteiskuntaorientaatiokoulutukselta joustavia rakenteita ja opetusjärjestelyjä. Opetusta voidaan

eriyttää opiskelijoiden palvelutarpeen arvioinnin, yksilöllisten valmiuksien, tavoitteiden ja tarpeiden mukaisesti. Koulutuksessa toteuttamisessa huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus.

Koulutus edistää opiskelijan mielen hyvinvointia ja sosiaalista kotoutumista. Tavoitteena on helpottaa Suomeen asettumista ja suomalaiseen yhteiskuntaan kiinnittymistä, ja antaa opiskelijoille valmiuksia myönteiseen kanssakäymiseen ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Sulavan sijoittautumisen tueksi järjestetään myös yhteistyötä paikallisten viranomaistyöntekijöiden kanssa, joilta opiskelija saa tietoa julkisten organisaatioiden tuottamista palveluista.

Kouluttautuminen, lähiyhteisöihin ja kansalaistoimintaan osallistuminen, yhteiskunnassa vaikuttaminen ja siihen kuulumisen tunne ovat keskeisiä osallisuuden vahvistajia. Koulutuksessa käsitellään arvostaen opiskelijoiden omia kulttuurisia tapoja, perinteitä ja tottumuksia, ja niitä rohkaistaan säilyttämään Suomen lainsäädännön puitteissa.

2.2 Arvoperusta

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen arvoperusta noudattaa suomalaisen koulutusjärjestelmän arvoperustaa. Koulutus turvaa osaltaan Suomen perustuslaissa taattujen sivistyksellisten oikeuksien toteutumista sekä yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämistä. Koulutuksen yleisiä arvoja ovat elämän ja ihmisoikeuksien kunnioitus. Sivistysihanteena on pyrkimys hyvyyteen, totuuteen ja inhimillisyyteen. Koulutus edistää demokratiaa ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja luo edellytyksiä maahanmuuttajien hyvinvoinnille ja yhdenvertaiselle asemalle yhteiskunnassa sekä ehkäisee syrjäytymistä. Koulutus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutkertaisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisön jäsenenä.

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen keskeinen arvo on opiskelijoiden osallisuuden lisääminen yhteiskunnan eri osa-alueilla. Koulutuksessa tunnistetaan työn ja ammatin keskeinen merkitys ihmisen hyvinvoinnille, identiteetille ja osallisuudelle. Huomioon otetaan opiskelijaryhmän heterogeenisyys ja jokainen opiskelija yksilönä tarpeineen ja toiveineen.

Kielen merkitys on keskeinen koulutuksen kaikissa vaiheissa. Opiskelijalle avataan koulutuksen tavoitteita ja sisältöjä sekä arvioinnin periaatteita niin, että hän ymmärtää niiden sisällön. Opetuksessa ja ohjauksessa käytetään opiskelijan omaa äidinkieltä tai hyvin tuntemaa kieltä. Opetuksessa huomioidaan opiskelijan kielellinen ja kulttuurinen tausta, jota pyritään hyödyntämään.

Koulutuksessa lisätään erilaisuuden ymmärrystä, hyväksymistä ja arvostusta. Kaikkia koulutuksessa osallisena olevia kohdellaan yhdenvertaisesti ja arvostavasti sekä pyritään psykologiseen turvallisuuteen ja kuulluksi tulemiseen. Koulutuksessa tuodaan esiin perustuslaissa turvattuja oikeuksia henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä edistetään sukupuolten välistä tasa-arvoa ja ymmärrystä sukupuolten ja seksuaalisuuden moninaisuudesta. Lisäksi annetaan valmiuksia tunnistaa rakenteellisia ja arkipäivän rasismien ja syrjinnän muotoja sekä pohditaan keinoja vaikuttaa niihin.

Koulutuksessa otetaan huomioon maahanmuutto- ja kotoutumisprosessin vaikutukset opiskelijan hyvinvointiin ja jaksamiseen. Osana ohjausta ja opetusta edistetään fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia sekä tunnistetaan esimerkiksi opiskeluun ja arkielämään liittyvän stressin hallintaan vaikuttavia tekijöitä. Myös opiskelijan oppimisen esteitä ja oppimisvaikeuksia pyritään tunnistamaan varhaisessa vaiheessa.

2.3 Oppimiskäsitys

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jossa opiskelija toimii aktiivisena osallistujana. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden kanssa. Positiiviset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja luova toiminta edistävät oppimista ja motivoivat kehittämään omaa osaamista. Oppimisen kannalta on keskeistä, että opiskelija saa kokemuksia ja on vuorovaikutuksessa vaikuttaa ympäristönsä kanssa.

Oppiminen on prosessi, joka korostaa opiskelijan yksilöllisyyttä, valmiuksia, aikaisempia kokemuksia, tietoja ja taitoja sekä omaa tavoitteellista toimintaa. Opittavan asian merkitys opiskelijan jokapäiväisessä elämässä tai työelämässä on tärkeää, jotta hän voi soveltaa oppimaansa käytännössä. On olennaista ylläpitää yhteys opiskelijan omiin tavoitteisiin sekä yhteiskuntaan ja työelämään. Opiskelija yhdistää uusia kokemuksia ja tietoa aikaisempaan osaamiseensa. Ymmärrys syntyy, kun opiskelija aktiivisesti valikoi tietoa, rakentaa oman käsityksensä ja soveltaa oppimaansa uusissa tilanteissa. Oppiminen on kiinteä osa yksilön kasvua ihmisenä ja yhteisön hyvinvoinnin edistämistä.

Kieli näyttelee oppimisessa keskeistä roolia, sillä sen avulla rakennetaan ja muokataan tietoperustaa. Kieli ei toimi vain oppimisen välineenä ja kohteena, vaan se luo merkityksiä ja tietoa todellisuudesta. Kielitietoinen opetus tukee monikielisten opiskelijoiden erilaisia oppimisprosesseja ja identiteettiä, johon liittyy opiskelun merkityksellisyyden kokeminen, omien resurssien tunnistaminen ja tavoitteiden asettaminen.

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksessa oppiminen on sekä yksilöllistä että yhteisöllistä tiedon rakentamista, joka vahvistaa opiskelijan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. Opiskelijoita ohjataan ymmärtämään oppimisen kokemuksia, tiedostamaan omat oppimistapansa sekä hyödyntämään tietoja oppimisen kehittämisessä. Oppimisprosessin aikana kannustava ohjaus ja palaute tukevat opiskelijan itseluottamusta ja kykyä.

3. Koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma

Sotkamon kansalaisopiston opetussuunnitelmassa päätetään opetus- ja ohjaustyöstä. Sen laadinnassa on otettu huomioon paikallinen elinkeinorakenne ja koulutustarjonta sekä koulutuksen järjestäjän toimintaympäristö, paikalliset osaamisvahvuudet ja erityisresurssit. Opetussuunnitelman toteuttamisessa hyödynnetään paikallista oppimisympäristöä, johon kuuluvat luonto ja kulttuuriympäristö, kulttuurikohteet, kieliolosuhteet sekä erilaisten järjestöjen tarjoamat mahdollisuudet. Koulutusta voidaan järjestää Sotkamon lisäksi myös Kuhmossa ja Paltamossa.

Opetussuunnitelman laadinnassa tehdään yhteistyötä henkilöstön sekä alueellisten ja paikallisten kotoutumisen edistämisestä vastaavien toimijoiden kanssa. Yhteistyötä opetussuunnitelman laatimisessa voidaan tehdä tarvittaessa muiden koulutuksen järjestäjien, alueen elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien kanssa sekä kuulla ja hyödyntää myös opiskelijoiden näkemyksiä. Kaikille opiskelijoille annetaan mahdollisuus tutustua opetussuunnitelmaan.

Opetussuunnitelmaa päivitettäessä huomioidaan yhteiskuntaorientaatiokoulutuksista saatu palaute.

Koulutuksessa hyödynnetään opiskelijan luvalla kotoutumispalveluiden yhteydessä laadittua palvelutarpeen arviota sekä kotoutumissuunnitelmaa. Kouluttaja tekee tiivistä yhteistyötä opiskelijan oman kotoutumisen vastuuvirkailijan ja tarvittavan muun verkoston kanssa niin, että opiskelija itse on aktiivinen osapuoli ja laaditaan koulutuksen jälkeinen urapolku esimerkiksi lisäkoulutukseen tai työelämään.

Lisäksi Sotkamon kansalaisopistolla on olemassa seuraavat suunnitelmat, jotka voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa: tasa-arvosuunnitelma (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 1329/2014 5a §) ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014, 6 §).

3.1 Koulutuksen järjestäjän ohjaussuunnitelma

Ohjaussuunnitelma toimii ohjauksen toteuttamisen työvälineenä sekä tukee ohjaustyön arviointia ja kehittämistä. Hyvin laadittuna se varmistaa ohjauksen laadun, jatkuvuuden ja tekee ohjaustoiminnan näkyväksi. Ohjaussuunnitelmassa otetaan huomioon koulutuksen järjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Ohjaussuunnitelmassa kuvataan

- ohjauksen tehtävät ja tavoitteet
- ohjauksen järjestämisen muodot; ohjauksen sisällöt, menetelmät ja työtavat, aikataulut
- ohjausta antavan henkilöstön tehtävät ja työnjako
- koulutuksen aikainen ohjausyhteistyö ja keskeiset yhteistyötahot
- ohjaus nivelvaiheissa: yhteistyö opiskelijan kurssille ohjaavan tahon kanssa sekä jatko-ohjauksen järjestäminen
- ohjaustoiminnan arvioinnin toteuttaminen

Sotkamossa tarjottavan yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen ohjauksen tarkoituksena on tukea opiskelijan sopeutumisprosessia sekä avustaa häntä työmarkkinoille pääsyssä ja jatko-opintojen suunnittelussa. Ohjausta annetaan ryhmätasolla ja yksilöllisesti opiskelijan tarpeiden mukaisesti. Keskeistä on, että jokaisen opiskelijan kanssa käydään säännöllisiä keskusteluja koulutuksen etenemisestä. Sotkamossa koulutusta järjestetään sen hetkisen maahanmuuttajien taustojen ja tarpeen mukaan. Koulutus voidaan aloittaa mihin aikaan vuodesta tahansa ja kesto voi vaihdella sisältäen vähintään 70 oppituntia.

Ohjauksesta huolehtii pääsääntöisesti yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen vastaava ryhmän kouluttaja, mutta tarvittaessa myös muut kansalaisopiston tai kotoutumisen edistämisen palveluiden työntekijät tai ulkopuoliset asiantuntijat. Ohjaustyötä toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Sotkamon kunnan kotoutumisen edistämisen palveluiden sekä työelämän yhteistyökumppaneiden kanssa.

Ohjaustoiminnan tuloksellisuutta arvioidaan opiskelijoilta saadun palautteen, kouluttajan arvioinnin ja muiden ohjaukseen osallistuvien tahojen kanssa.

4. Koulutuksen laajuus, sisältö ja toteuttaminen

Yhteiskuntaorientaatiokoulutus sisältää vähintään 70 oppituntia sisältäen riittävän määrän opetusta opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin nähden. Yhden oppitunnin pituus on 45 min ja kokonaistuntimäärässä on huomioitu mahdolliset paikalliset vierailijat, kuten esimerkiksi eri viranhaltijat ja peruspalvelut, työnantajat ja järjestöt. Koulutus toteutuu noin yhden kuukauden aikana kolmena tai neljänä päivän viikossa. Opiskelija voi osallistua koulutukseen lyhyemmän ajan omien tavoitteiden ja tarpeiden mukaan ja siirtyä joustavasti muuhun koulutukseen tai työelämään. Koulutuksen järjestäjä neuvottelee koulutuksen osan kertaamisesta ja jatkokoulutukseen siirtymisestä opiskelijan ja kotoutumis- tai työllistymissuunnitelman laativan tahon kanssa.

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen osa-alueet muodostavat toisiinsa kietoutuvan jatkumon tietoja ja taitoja, oppimisen tapoja ja strategioita, tiedon välittämistä ja vuorovaikutusta. Käsiteltävät aiheet kertautuvat koulutuksen aikana ja sisällöt tukevat toisiaan. Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksessa muihin tutustumisen, yhdessä tekeminen, hyväksyvä ja turvallinen ilmapiiri luovat hyvät edellytykset opintojen etenemiselle. Kaikissa opetus ja ohjaustilanteissa keskustelulle varataan riittävästi aikaa niin, että opiskelijat saavat vastauksia heitä askarruttaviin kysymyksiin.

Koulutuksen aikana järjestetään mahdollisuuksien mukaan vierailuja, joissa opiskelijat pääsevät tutustumaan Sotkamon kunnan ja muiden toimijoiden tarjoamiin palveluihin ja lähellä sijaitseviin kohteisiin, kuten esimerkiksi kirjastoon, museoon ja luontopoluille.

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen teemat käsitellään Sotkamon ja muun Kainuun näkökulmasta. Lisäksi esitellään Sotkamon kunnan tapaa tuottaa ja tarjota teeman mukaisia palveluita. Koulutuksen lopussa kaikilta opiskelijoilta kerätään palaute, jonka pohjalta kehitetään koulutuksien toteuttamista jatkossa.

4.1 Suomalaisen yhteiskunnan arvot ja normit sekä keskeinen lainsäädäntö

4 – 6 oppituntia

Opiskelijat tutustuvat Suomen hyvinvointivaltion peruseriaatteisiin, kuten väestösuhteisiin, oikeuksiin ja velvollisuuksiin ja lakeihin. Tavoitteena on, että opiskelijat saavat tietoa, miten yhteiskunta on rakentunut ja kuinka ne vaikuttavat arjessa. Käsitellään suomalaisen politiikan perusteita ja sen kautta vaikuttamisesta mm. vaaleilla ja äänestämällä.

Tutustutaan Suomen demokraattiseen hallintojärjestelmään, oikeusjärjestelmään, viranomaisasemaan ja tehtäviin sekä julkisten palveluiden rahoitukseen. Sotkamon kunnan osalta on oleellista käydä läpi kunnan talouden rahoitusmallit ja ne keinot, miten Sotkamon julkiset palvelut ovat rahoitettu.

Tavoitteena on, että opiskelijat ymmärtävät, miten viranomaispalvelut tukevat kansalaisten oikeuksien ja velvollisuuksien toteutumista ja opiskelijat saavat selkeän käsityksen omista oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan Suomen lainsäädännön mukaan.

4.2 Perus- ja ihmisoikeudet sekä yhdenvertaisuus

4 - 6 oppituntia

Tutustutaan perus- ja ihmisoikeuksiin sekä niiden merkitykseen ja miten kansainväliset sopimukset, kuten YK:n ihmisoikeusjulistus, vaikuttavat Suomen lainsäädäntöön. Opiskelijat tutustuvat yhdenvertaisuuden periaatteisiin ja syrjinnän eri muotoihin. Opiskelijat tutustuvat siihen, kuinka lainsäädäntö suojelee yksilöitä syrjinnältä ja edistää tasa-arvoa kaikilla elämän osa-alueilla.

Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää perus- ja ihmisoikeuksien merkityksen, yhdenvertaisuuden ja syrjinnän periaatteet sekä tietää, miten puolustaa oikeuksiaan ja suojautua syrjinnältä.

Tutustutaan UNICEFin Lapsiystävällinen kunta –malliin. Lapsiystävällisyys on yksi Sotkamon arvoista ja kunta on saanut Lapsiystävällinen kunta-tunnustuksen tekemästään työstä lapsen oikeuksien ja lasten hyvinvoinnin edistämiseksi.

4.3 Sukupuolten tasa-arvo ja seksuaalioikeudet

4 – 6 oppituntia

Opiskelijat tutustuvat sukupuolten tasa-arvon periaatteisiin Suomessa ja siihen, kuinka lainsäädäntö takaa tasa-arvon työelämässä, koulutuksessa ja muilla elämän osa-alueilla. Tutustutaan seksuaalioikeuksiin sekä seksuaaliterveyteen. Opiskelijat saavat tietoa, miten lainsäädäntö suojelee seksuaalioikeuksia ja miten suojautua seksuaaliselta häirinnältä ja väkivallalta.

Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää sukupuolten tasa-arvon, seksuaalioikeuksien merkityksen ja osaa tunnistaa, miten lainsäädäntö tukee näiden oikeuksien toteutumista. Opiskelija tiedostaa, että sukupuoleen perustuva syrjintä on laitonta ja että naisen ja miehen tasa-arvo on keskeinen osa suomalaista yhteiskuntaa.

4.4 Kotoutumisen tavoitteet ja kotoutumista edistävät palvelut

8 – 10 oppituntia

Tutustutaan kotoutumisen prosessiin Suomessa, sen tavoitteisiin ja kotoutumista edistäviin palveluihin. Käsitellään kielikoulutuksen tarjoamia mahdollisuuksia ja muita kielikursseja, joiden avulla opiskelijat voivat kehittää kielitaitoaan. Tutustutaan kotoutumista tukevien palvelujen valikoimaan, joita voi olla esimerkiksi kotoutumiskoulutus, työllistymistä edistävät ohjelmat, neuvonta- ja sosiaalipalvelut.

Käydään läpi kotoutumisen seuranta ja arviointi. Opiskelijat saavat tietoa siitä, miten kotoutumisen edistymistä mitataan ja kuinka he voivat itse seurata omaa kehitystään ja osallistumistaan kotoutumisprosessiin.

Tavoitteena on, että opiskelijat ymmärtävät, kuinka he voivat hyödyntää palveluja oman kotoutumisensa edistämiseksi ja sopeutumiseksi suomalaiseen yhteiskuntaan. Tämä luo ymmärryksen kotoutumisen kokonaisvaltaisesta merkityksestä opiskelijan omaan elämään.

4.5 Työllisyys, yrittäjyys ja työmarkkinat

8 – 10 oppituntia

Opiskelijat käyvät läpi yleiset palvelut ja paikalliset hankkeet, jotka tukevat henkilön työllistymistä, sekä työntekoa Suomessa. Tutustutaan yleisellä tasolla työlainsäädäntöön, ammattiliittoihin, työehtosopimukseen, palkkaan ja verotukseen sekä työttömyysturva.

Tutustutaan suomalaiseen työkuultuuriin, tasa-arvoon, syrjimättömyyteen ja yhdenvertaisuuteen työpaikoilla. Käydään läpi paikallinen työmarkkinoiden rakenne ja vaatimukset sekä kielitaidon vaatimukset työelämässä sekä muun kielitaidon hyödyntäminen työssä. Koulutuksessa tutustutaan myös yrittäjänä toimimiseen.

Tavoitteena on, että opiskelija saa ymmärryksen Suomen työmarkkinoista, työhönhakumenetelmistä, työlainsäädännöstä, työntekijän oikeuksista, velvollisuuksista ja työelämän käytäntöihin liittyvistä perusasioista yleisesti sekä työntekijän ja työpaikan arjen näkökulmasta.

4.6 Opiskelu ja opiskelumahdollisuudet

8 – 10 oppituntia

Opiskelijat tutustuvat Suomen koulutusjärjestelmään ja niihin opiskelumahdollisuuksiin, jotka tukevat kotoutumista ja parantavat heidän työmarkkinakelpoisuuttaan ja mahdollisuuksia löytää työtä Suomessa. Opiskelijat saavat tietoa siitä, kuinka kielikoulutus tukee arkea ja parantaa mahdollisuuksia työllistyä. Tutustutaan maahanmuuttajille tarjottaviin tukipalveluihin, kuten opinto-ohjaukseen, neuvontaan ja opiskelijaterveydenhuoltoon.

Tavoitteena on, että opiskelijat ymmärtävät koulutuksen merkityksen kotoutumisprosessissa, työelämään pääsemisessä ja osana suomalaista yhteiskuntaa.

4.7 Järjestö- ja vapaaehtoistoiminta sekä osallisuus

4 – 6 oppituntia

Opiskelijat saavat tietoa siitä, kuinka järjestöt ja vapaaehtoistyö tukee kotoutumista, verkostoitumista, henkilökohtaista kehitystä, yhteisön rakentamista sekä integroitumista yhteiskuntaan. Opiskelijat tutustuvat osallisuuden merkitykseen ja siihen, miten vapaaehtoistyö ja järjestötoiminta voivat tarjota mahdollisuuden vaikuttaa yhteiskuntaan sekä miten osallistua kansalaisjärjestöihin ja vapaaehtoistehtäviin.

Perehdytään kansalaisvaikuttamiseen ja muihin vaikuttamisen tapoihin. Opiskelijat saavat tietoa demokratian perusperiaatteista ja siitä, mitä se tarkoittaa, suomalaisesta vaalijärjestelmästä ja sen merkityksestä demokratian toteutumisessa Suomessa.

4.8 Talouden suunnittelu ja muu arjessa toimiminen

7 – 9 oppituntia

Opiskelijoille tarjotaan tietoa sähköisestä asioinnista, pankkipalveluista- ja korteista, talouden suunnittelusta ja sen hallinnasta. He saavat tietoa vakuutuksista ja taloudellisesti haastavien

tilanteiden selviämisestä. Tavoitteena on, että opiskelijat ymmärtävät, kuinka hallita omaa taloutta, suunnitella tulevaisuutta ja sopeutua suomalaisen yhteiskunnan taloudellisiin käytäntöihin.

Tutustutaan suomalaiseen perheiden erilaisiin rakenteisiin, vanhempien velvollisuuksiin, yhteiskunnan antamiin palveluihin kuten perhetyöhön ja lastensuojeluun, sosiaali-, terveys-, vammais-, mielenterveys- ja päihdepalveluihin. Tavoitteena on että, opiskelijat ymmärtävät terveydenhuollon toimintatavat, jotta he osaavat hyödyntää palveluja oikea-aikaisesti ja tehokkaasti.

Tutustutaan asumisen eri muotoihin, asunnon hakemiseen ja asumisen perusasioihin, kuten kierrättämiseen ja paloturvallisuuteen sekä vuokralaisen vastuisiin ja oikeuksiin. Tavoitteena on että, opiskelijat ymmärtävät hyvien tapojen ja lakien mukaisen asumisen käytänteet.

Käydään läpi Suomen kansalaisuuden hakemisen prosessi ja kotikunnan valinta. Tavoitteena on tutustuttaa arjessa toimimiseen ja muihin arkielämän käytäntöihin sekä painotetaan vanhemmuuden tärkeyttä, lapsien varhais- ja perusopetukseen osallistumista sekä kodin ja koulun yhteistyötä.

Tutustutaan vanhusten palveluihin ja eläkkeisiin. Tavoitteena on, että oppijat saavat kattavan kuvan Suomen eläkkeiden ja vanhustenhuollon järjestelmästä. Keskustellaan kuolemaan ja hautaamisen käytänteistä Suomessa, erityisesti niihin liittyvistä kulttuurillisista ja juridisista kysymyksistä.

4.9 Suomen historia ja kulttuuri

4 – 6 oppituntia

Käydään läpi Suomen historian pääpiirteet. Tutustutaan Suomen nykypäivän perinteisiin ja kulttuuriin, kuten juhliin ja yleisiin tapoihin. Tutustutaan Suomen väestörakenteisiin, virallisiin kieliin ja vuodenaikoihin.

Tavoitteena on, että opiskelijoille tulee näkemys siitä, miten Suomi on muotoutunut, mitä juhlia Suomessa juhliin ja mistä rakentuu suomalainen nyky-yhteiskunta ja suomalainen kulttuuri.

4.10 Yhteistyö muiden kotoutumista tukevien toimijoiden kanssa

Sotkamon kansalaisopisto tekee laajaa ja monipuolista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyö edistää kotoutumista ja yhteiskunnan vastaanottavuutta. Tällä tarkoitetaan sitä, että opiskelijat saavat valmiuksia ja motivaatiota kotoutumiseen, kun taas yhteistyötä tekevät toimijat osaavat tarjota palveluitaan ja toimintaansa yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen opiskelijoille ja muokata niitä heidän tarpeisiinsa sopiviksi ja niitä vastaanottaviksi.

Yhteistyön tavoitteena on edistää opiskelijoiden tutustumista eri toimijoihin (esimerkiksi työnantajat, ammatilliset verkostot, yrittäjyyttä tukevat verkostot ja palvelut, koulutuksen järjestäjät, julkiset palvelut (esimerkiksi poliisi, ensihoito, kolmas sektori) sekä omaan lähiympäristöön, paikkakuntaan ja asuinseutuun.

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen yhteistyösisältöihin kuuluu mahdollisuuksien mukaan yritysten esittäytymistä oppituntien aikana sekä tutustumista kolmannen sektorin toimintaan. Ulkopuolisten toimijoiden kanssa tehtävässä yhteistyössä hyödynnetään yleisiä yhteistyömalleja- ja verkostoja.

Yhteistyön kautta opiskelija tutustuu alueen työnantajiin, työllistäviin aloihin, yrittäjyyteen ja elinkeinoelämään. Tavoitteena on vahvistaa työnantajien valmiuksia vastaanottaa, ohjata ja perehdyttää työelämään henkilöitä, jotka voivat vielä työssään tarvita muun muassa kielellistä tukea. Yhteistyötä voidaan tehdä myös verkon välityksellä tarkoituksenmukaisella tavalla, esimerkiksi pitkien välimatkojen vuoksi.

Sotkamon kansalaisopisto tekee tiivistä yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa. Opintojen aikana mahdollisuuksien mukaan järjestetään vierailuja, joissa opiskelijat pääsevät tutustumaan Sotkamon kunnan tarjoamiin palveluihin ja lähellä sijaitseviin kohteisiin, kuten kirjastoon, museoon ja luontopoluille. Opiskelijat myös saavat tietoa eri urheiluseurojen sekä yhteisöjen ja vapaaehtoisjärjestöjen (Hyväntekeväisyysyhdistys Iloksi ry, Sotkamon Martat ry) toiminnasta ja oppivat tärkeitä kansalaistaitoja, kuten hätäpuheluiden tekemistä. Sotkamon kansalaisopistolla on myös vapaan sivistystyön koulutustarjontaa, taiteen perusopetusta, luentoja kulttuuritapahtumia, joihin opiskelijat voivat osallistua.

Kansalaisopisto tekee tiivistä yhteistyötä maahanmuuttajien arkeen liittyvien palveluiden tarjoajien kanssa, kuten alueen kansainvälisten palveluiden ja kotoutumisen työntekijät.

4.11 Toimintakulttuuri

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen arvoperustaa toteutetaan Sotkamolle tyypillisessä toimintakulttuurissa, joka sisältää kaikki koulutuksen järjestäjän toimintatavat, käyttäytymismallit sekä arvot, periaatteet ja kriteerit, joihin koulutuksen laatu perustuu. Toimintakulttuuri ilmenee yksilö-, ryhmä- ja yhteistyötasolla. Koulutuksen erityispiirteinä on kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus.

Oppivassa yhteisössä kieliä arvostetaan ja kielen merkitys opiskelijan identiteetille tiedostetaan ja sen merkitys oppimisessa ymmärretään laajasti. Opiskelijaa kannustetaan käyttämään kielivarantoaan ja rohkaistaan ilmaisemaan itseään monikielisesti ja multimodaalisesti, esimerkiksi eleiden ja ilmeiden avulla. Toimintakulttuurissa huomioidaan monikielisyys muun muassa opiskelijoille tarjottavissa tukipalveluissa sekä oppimisympäristön kielellisessä saavutettavuudessa, jolloin ymmärtäminen ja ymmärretyksi tuleminen on mahdollista.

Yhteiskuntaorientaation kurssin sisällöt ja taidot opitaan ensisijaisesti opiskelijan omalla äidinkielellä, mutta opetuksessa ja ohjauksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös muita opiskelijoiden ja opetushenkilöstön osaamia kieliä.

Kielitietoinen kouluttaja havainnoi kieltä ja kielenkäyttöä, joka merkitsee sitä, että kielen merkitys opetuksessa, oppimisessa ja koulutuksen järjestäjän toiminnassa tunnustetaan sekä toimintakulttuuria vahvistetaan ja kehitetään. Opetuksessa kielitietoisuus tarkoittaa myös sellaisia työtapoja, jotka vahvistavat opiskelijoiden tietorakenteita sekä tukevat tekstilajien tunnistamista ja sosiaalistumista erilaisiin kielenkäyttötilanteisiin.

4.12 Oppimisympäristöt

Koulutuksessa korostetaan oppimisen yhteisöllisyyttä, vuorovaikutteisuutta, itseohjautuvuutta sekä verkostoissa toimimista. Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea opiskelijoiden kasvua ja innostaa heidät oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle opiskelijalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin.

Sotkamossa hyödynnetään monipuolisesti paikallisia verkostoja ja rohkaistaan opiskelijaa hyödyntämään yhteiskunnallisia palveluita myös omassa arjessaan. Myös verkko-oppimisympäristöjen hyödyntäminen kannustaa opiskelijaa itseohjautuvuuteen, ja jonka avulla voidaan opetusta eriyttää.

Oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat opiskelijoita kehittämään osaamistaan.

Opiskelutilojen ja -välineiden valinnalla mahdollisestaan monipuolisten opiskelumenetelmien ja työtapojen käyttö. Opiskelijoita perehdytetään tarvittaessa tiedonhaun menetelmiin sekä ohjataan käyttämään tieto- ja viestintäteknikkaa, mikä mahdollistaa koulutuksen järjestämistä verkko-opetuksena.

4.13 Työtavat

Opetuksessa ja opiskelussa käytetään oppimisen yhteisöllisyyttä painottavia ja kielitietoisia työtapoja. Kouluttajan ja opiskelijoiden välinen vuorovaikutteisuus sekä erilaisissa ryhmissä toimimisen oppiminen on keskeistä. Opiskelijoille selvitetään koulutuksen sisältö, tarkoitus, pituus, työtavat sekä opintojen tarkoitus. Työtavat tukevat itseohjautuvuutta, vastuun ottamista ja arviointiosaamisen vahvistumista. Ne kehittävät myös vertais- ja itsearviointitaitoja ja oman toiminnan arviointia suhteessa toisiin ihmisiin ja laajemmin koko yhteiskuntaan. Kouluttaja aktivoi opiskelijoita yhteistyöhön, toiminnallisuuteen sekä oppimistavoitteiden saavuttamiseen. Koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa kiinnitetään huomiota opiskelijoiden motivaatioon ja sitoutumiseen sekä yhteistyöhön. Palautteen antaminen opiskelijoille ja kouluttajille on erittäin tärkeää koko koulutuksen ajan.

Opetuksessa on tärkeää ottaa huomioon, että opiskelijoiden kyky opiskella itsenäisesti vaihtelee ja he tarvitsevat eri tavoin ohjausta ja mahdollisesti opiskelun eriytymistä. Opiskelijat aloittavat opintonsa hyvin erilaisesta lähtökohdista. Sen vuoksi aluksi pyritään vahvistamaan kielellistä identiteettiä oman ryhmän ja kouluttajan kanssa sekä kartoittamaan opiskelijan kielelliset, kulttuuriset ja opiskelutaidot sekä mahdolliset erityistarpeet. Joidenkin työtapojen käyttäminen voi myös edellyttää harjaantumista tai poisoppimista totutuista tavoista työskennellä.

Eriyttäminen auttaa opiskelijaa tunnistamaan vahvuuksiaan ja hyödyntämään niitä opiskelussa sekä vahvistamaan taitoja, joiden avulla hän edistyy opinnoissaan ja saavuttaa tavoitteitaan. Eriyttäminen palvelee eri tahtiin eteneviä opiskelijoita; ratkaisuja ovat esimerkiksi opetuksen sisällöt, opetusmenetelmät, toimintatavat, opetusmateriaalit, oppimisympäristöt ja tehtävien määrä sekä käytettävissä oleva aika. Opiskelija voidaan ohjata myös hyödyntämään koulutuksen ulkopuolisia mahdollisuuksia esimerkiksi harrastus-, vapaaehtois- tai mentoritoiminnasta.

Käytettäviä työtapoja ovat mm. monisteet, luennot, ryhmätyöt, parityöskentely sekä mahdollinen itseopiskelu. Oppikirjana käytetään ilmaista Suomi – Yhteiskuntaorientaation -oppikirjaa, joka on

julkaistu useammalla kielellä ja on käytettävissä: <https://yhteiskuntaorientaatio.fi>. Työtapoja voidaan muokata osallistavammiksi esimerkiksi tarjoamalla valinnanmahdollisuuksia, säätelemällä tilankäyttöä, ryhmittelemällä opiskelijoita joustavasti ja hyödyntämällä ulkopuolisia oppimistilanteita. Opetuksessa käytetään monipuolisesti eri vuorovaikutusresursseja kuten puheen, katseen, ilmeiden ja eleiden käyttöä.

Opiskelijaa kannustetaan omatoimiseen ja monipuoliseen suomen kielen opiskeluun itsenäisesti ja ryhmässä, kanssakäymiseen kantaväestön kanssa ja osallistumaan erilaisiin vapaa-ajan toimintoihin. Kannustetaan ja neuvotaan käyttämään verkkoasiointia ja oppimisessa erilaisia välineitä kuten tietokonetta, puhelinta ja tablettia. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa läpi koulutuksen ja erilaisia sovelluksia monipuolisesti. Verkko-opiskelussa voidaan tarvittaessa hyödyntää kunnan tietokoneita ja nettiyhteyttä.

Koulutuksen päätteeksi kouluttajalla on näkemys opiskelijoiden luku- ja kirjoitustaidosta, jolla kartoitetaan heidän yksilöllisiä valmiuksia.

5. Ohjaus ja oppimisen tuki

Yhteiskuntaintegraatiokoulutuksessa ohjaus ja oppimisen tuki ovat keskeisiä elementtejä opiskelijoiden edistymisen varmistamisessa. Koulutuksen aikana opiskelijoille tarjotaan jatkuvaa ohjausta, joka on räätälöity yksilöllisten tarpeiden ja taitotasojen mukaan. Kouluttajat seuraavat opiskelijoiden kehitystä ja antavat palautetta, joka tukee oppimisprosessia ja auttaa heitä saavuttamaan asettamansa tavoitteet. Opiskelijoiden vahvuudet ja haasteet huomioidaan, ja opetuksessa luodaan turvallinen ja kannustava ympäristö.

Oppimisen tuki voi sisältää henkilökohtaisia keskusteluja, pienryhmätyöskentelyä ja lisämateriaaleja. Tarvittaessa opiskelijat voivat saada apua myös asiantuntijoilta, kuten sosiaalipalveluista. Kouluttajat voivat järjestää lisäopetusta tai yksilöityjä tukitunteja, joiden avulla opiskelijat voivat syventää ymmärrystään ja kehittää taitojaan. Tavoitteena on varmistaa, että jokainen opiskelija saa tarvitsemansa tuen ja voi edetä omassa tahdissaan kohti yhteiskuntaan integroitumista.

5.1 Ohjaus osana yhteiskuntaorientaatiokoulutusta

Ohjaus on keskeinen osa yhteiskuntaorientaatiota, joka tukee yksilön sopeutumista ja osallistumista yhteiskuntaan. Yhteiskuntaorientaation tavoitteena on auttaa yksilöitä ymmärtämään suomalaisen yhteiskunnan perusarvot, palveluvalikoimat, lakisääteisen pohjan ja käytännöt, jotka ohjaavat heidän käyttäytymistään. Ohjauksen rooli on antaa tarvittavat tiedot ja taidot, joiden avulla yksilöt voivat osallistua aktiivisesti yhteiskunnan eri osa-alueille, kuten työllistymiseen, koulutukseen ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen.

Maahanmuuttajien kohdalla ohjaus on elintärkeä yhteiskuntaan integroitumisen tukemiseksi. Ohjauksella helpotetaan yhteiskunnan palvelujen ja tukiverkoston käyttöä, työllistymismahdollisuuksia, koulutukseen hakeutumista, madalletaan kynnystä yhteiskuntaan osallistumiseen ja tuetaan yksilöiden itseluottamusta ja kykyä vaikuttaa yhteiskunnallisiin muutoksiin. Yhteiskuntaorientaation ohjaus edistää osallistavaa yhteiskuntaa, jossa kaikille

annetaan rakenteellinen perusymmärrys opiskelijan omista tarpeista ja siitä, mitä palveluita opiskelija voi hyödyntää, että hänen yhteiskunnallinen integroitumisensa onnistuisi.

5.2 Uraohjaus

Uraohjaus on olennainen osa yksilön ammatillista ja henkilökohtaista kehittymistä. Se tukee opiskelijan kykyä tehdä tietoisia ja realistisia valintoja urapolullaan ja valmistaa häntä työelämän vaatimuksiin. Uraohjauksen tavoitteena on auttaa yksilöitä tunnistamaan omat vahvuutensa, mielenkiinnon kohteensa ja tavoitteensa sekä kehittämään tarvittavat taidot ja tiedot, jotka auttavat heitä saavuttamaan uratavoitteensa. Tämä sisältää ammatillisten valintojen tueksi käytettävien työkalujen, kuten osaamisprofiilien, CV:n laatimisen ja työnhakuvalmiuksien kehittämisen tarjoamista.

Uraohjaus auttaa selkeyttämään uratavoitteita – ja kehityspolkuja, ymmärtämään suomalaista työmarkkinaa ja kehittämään itsevarmuutta työhaussa. Uraohjauksen avulla voidaan myös tukea yksilöitä työllistymisprosessissa, auttaa heitä kehittämään työelämävalmiuksia ja valmistaa heitä erilaisten työtehtävien pariin.

Kouluttajan näkökulmasta uraohjaus tarjoaa mahdollisuuden tukea opiskelijoiden yksilöllisiä tarpeita ja auttaa heitä asettamaan realistisia uratavoitteita. Hän voi tarjota ohjausta ja käytännön työkaluja, jotka edistävät opiskelijoiden työllistymistä ja urakehitystä sekä parantavat heidän itseluottamustaan ja osaamisen esille tuomista työmarkkinoilla.

5.3 Oppimisen ja opiskelun tuki

Oppimisen ja opiskelun tuki on olennainen osa yhteiskuntaintegraation kurssia, sillä se auttaa maahanmuuttajaopiskelijoita suoriutumaan opinnoistaan ja sopeutumaan työelämään, arkeen, asiointipalveluihin ja koulutusjärjestelmään yhteiskunnallisella tasolla. Tuki voi olla monenlaista, kuten opiskeluväline apua, sisällön tulkinnan tarkentamista, kielitukea tai henkilökohtaista ohjausta. Tarkoituksena on varmistaa, että opiskelijat voivat saavuttaa omat oppimistavoitteensa.

Kouluttaja voi ohjata opiskelijaa erilaisten tukipalveluiden, kuten erityisopetuksen, opinto-ohjauksen ja sosiaalisen tuen piiriin. Tällöin opiskelija saa tukea juuri niissä asioissa, jotka ovat hänelle tärkeimpiä ja voivat estää hänen oppimistaan.

Opiskelijan yksilöllisten tarpeiden huomioimisella varmistetaan, että hän saa riittävästi apua esimerkiksi koulutukseen, mikä auttaa integroitumista osaksi yhteiskuntaa. Oppimisen ja opiskelun tuki mahdollistaa opiskelijan täyden potentiaalinsa saavuttamisen ja parantaa hänen valmiuksiaan osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan ja työelämään.

6. Arviointi yhteiskuntaorientaatiokoulutuksessa

6.1 Arvioinnin tehtävät ja tavoitteet

Arviointi on koko yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen ajan jatkuva prosessi. Arvioinnin tarkoituksena on antaa opiskelijalle kannustavaa ja ohjaavaa palautetta ja tukea hänen yksilöllistä oppimistaan. Arvioinnin avulla saatu tieto auttaa myös kouluttajia suuntaamaan opetustaan opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti. Lisäksi ohjaava arviointi ja arviointipalautteen antaminen on tärkeää opiskelijan siirtyessä seuraavaan/toiselle polulle. Myös oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt otetaan arvioinnissa huomioon. Arviointi toimii myös tärkeänä välineenä opiskelijan mahdollisten tuen tarpeiden tunnistamisessa. Arviointiin osallistuvat yhteistyössä kaikki opiskelijaa opettavat ja ohjaavat.

Arvioinnin tavoitteet ja tehtävät kiteytyvät koulutuksen järjestäjän arviointikulttuurissa. Arviointikulttuurilla tarkoitetaan niitä arvoja, normeja ja käytänteitä, jotka ilmenevät arviointiperusteissa ja joita sovelletaan yhteisessä arviointityöskentelyssä. Arviointiperusteiden selvittämällä parannetaan arvioinnin läpinäkyvyyttä. Opiskelijan tulee saada tietää, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen edistymistään arvioidaan. Arviointia toteutetaan mm. kolmikantakeskusteluilla sekä vapaamuotoisilla itsearviointikysymyksillä, jotka voivat vaihdella.

Arvioinnin tehtävänä on seurata opiskelijoiden edistymistä, tunnistaa heidän vahvuutensa ja kehittämiskohteensa. Arvioinnin avulla kouluttajat voivat räätälöidä opetusta ja tukea opiskelijoiden yksilöllisiä tarpeita, mikä edesauttaa yhteiskuntaan integroitumistaan.

Arvioinnin tavoitteena on olla motivoivaa, joka auttaa opiskelijoita hyödyntämään saamaansa palaute oppimisensa parantamiseen ja mahdollisesti koulutukseen tai työelämään yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen jälkeen. Arviointi tukee myös heidän sopeutumistaan suomalaisen yhteiskunnan käytäntöihin ja perusarvoihin.

Koulutuksesta annetaan todistus. Opiskelija on voinut suorittaa enintään 10 % osa-alueista korvaavilla tehtävillä.

6.2 Arviointi yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen aikana ja päättyessä

Koulutuksen aikana on oleellista, että kouluttaja kartoittaa opiskelijan vahvuudet ja puutteet. On tärkeää, että kouluttaja huomioi puutteet ryhmätasolla ja käyttää lisätunteja varmistaakseen nämä osaamiset kaikilta opiskelijoilta.

Arviointia tehdään koko koulutuksen ajan ja sen tulee ottaa huomioon opiskelijoiden edistyminen ja yhteiskuntaan integroituminen. Arvioinnilla mitataan opiskelijoiden osaamista ja valmiuksia sopeutua suomalaiseen yhteiskuntaan. Arviointi perustuu seuraaviin osa-alueisiin:

1. Tietojen ja käsitteiden omaksuminen

Arvioidaan, kuinka hyvin opiskelija on omaksunut keskeiset tiedot suomalaisesta

yhteiskunnasta, sen perusarvoista, lainsäädännöstä ja käytännöistä, sekä palveluista, joita yhteiskunta tarjoaa maahanmuuttajille.

2. Sosiaalinen integraatio ja osallistuminen

Arvioidaan opiskelijan kyky sopeutua yhteiskuntaan ja osallistua sen eri osa-alueille, kuten työelämään, koulutukseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan. Tämä kriteeri ottaa huomioon myös aktiivisen osallistumisen koulutuksen aikana.

Koulutuksen loppuarviointi perustuu asteikoihin, jotka kuvaavat arvioinnin eri osa-alueet.

Arviointiasteikko on seuraava:

- **1 (Aloitustaso):** Opiskelija on vasta aloittelemassa aihealueen ymmärtämistä. Tiedot ja taidot ovat osittain hallussa, mutta hän tarvitsee edelleen tukea ja ohjausta.
- **2 (Perustaso):** Opiskelija on omaksunut perusasiat, mutta tarvitsee lisätukea syvempään ymmärrykseen ja soveltamiseen. Kyky osallistua yhteiskunnan toimintoihin on alussa.
- **3 (Hyvä taso):** Opiskelija on omaksunut keskeiset tiedot ja osaa soveltaa niitä käytännön tilanteissa. Osallistuminen yhteiskunnan toimintoihin on aktiivista.
- **4 (Erittäin hyvä taso):** Opiskelija hallitsee aihealueen erinomaisesti ja pystyy osallistumaan itsenäisesti yhteiskunnan eri osa-alueille. Hän on hyvin itsenäinen ja motivoitunut.

Loppuarvioinnissa kouluttaja ehdottaa opiskelijan henkilökohtaisen palvelutarpeen, joka auttaa Sotkamon kunnan työllisyysohjaajaa suunnittelemaan kotoutumisprosessin jatkon. Tässä arvioinnissa voidaan myös kartoittaa henkilön tarpeet ja toiveet, kuten koulutus, ammatti, kielikoulutus, yrittäjäyys ja perhe-elämä.

6.3 Todistus ja siihen merkittävät tiedot

Yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen päättyessä opiskelijalle annetaan todistus. Todistusta sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja syntymäaika
- opiskeluaika
- koulutuksen nimi ja kokonaislaajuus sekä opiskelijan suorittamien koulutuksen osa-alueiden suoritusmerkintä
- todistuksen antamispäivä
- lisätietoja koulutuksen arvioinnista ja todistuksen saannista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä yhteiskuntaorientaatiokoulutuksessa todistukseen merkitään yhteiskuntaorientaatiokoulutuksen opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- merkintä, että kurssi on toteutettu seuraavien lakien mukaisesti
 - Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023
 - Laki vapaasta sivistystyöstä 21.8.1998/632
 - Valtioneuvoston asetus monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta

7. Liitteet

7.1. Liite 1 Todistus yhteiskuntaorientaatiokoulutuksesta

8. Lähde

Kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteet 2022, Opetushallitus (oph.fi)